

Implementační plán Strategického rámce Česká republika 2030

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Implementační plán Strategického rámce *Česká republika 2030* vznikl v rámci projektu *Systém dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě*, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0002185.

1 Lidé a společnost

1. Společenské klima je vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky jsou minimalizovány. Rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany a jsou společensky vysoce oceňovány.

1.1 Vhodné socioekonomické podmínky podporují dobré fungování rodin. Zaměřují se na finanční zajištění rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti i seniory. Umožňují tak získat dostatek volného času pro zkvalitňování rodinných vztahů.

Doporučení

- i. Všestranně prosazovat komplexní chápání rodinné politiky jako fiskálně prorůstového programu, dlouhodobé investice a prevence nových sociálních rizik pramenících z demografického stárnutí a změn struktury rodiny. (MPSV, MF)
- ii. V oblasti veřejných služeb zajistit finančně a místně dostupné předškolní vzdělávání a péči v mateřských školách, dětských skupinách a mikrojeslích. Pro podporu sladování rodinného a pracovního života rodičů dětí mladšího školního věku zajistit dostatek kapacit ve školních družinách a zabezpečit v rámci jejich činnosti základní nabídku volnočasových zájmových kroužků.
- iii. Podporovat participaci seniorů na veřejném životě, prohlubovat mezigenerační spolupráci a posílit zapojení starších osob do dobrovolnických aktivit. (MPSV)
- iv. Prosazovat ocenění výchovy dětí v rodině jako společensky významné práce a nenahraditelné funkce rodiny. (MPSV, MF)
- v. Podporovat (mj. náležitou finanční kompenzací plnění společenských funkcí rodiny a dalšími ekonomickými stimuly) dostupné vlastnické i nájemní bydlení pro mladé rodiny tak, aby rodiče byli lépe schopni platit nájem nebo splácet úvěr na vlastní bydlení. Podpořit obce v zajištění startovacích bytů pro mladé rodiny. (MPSV, MF, MMR)

1.2 Rodinám se specifickými potřebami je věnována zvláštní pozornost. Jsou přijímána cílená opatření přispívající k rovnému přístupu ke vzdělávání a uplatnění členů těchto rodin na trhu práce i ve společnosti.

Doporučení

- i. V oblasti veřejných služeb zajistit pro děti z rodin se specifickými potřebami finančně a místně dostupné předškolní vzdělávání a péči v mateřských školách, dětských skupinách a mikrojeslích. Pro děti mladšího školního věku zajistit dostatek míst ve školních družinách a zabezpečit v rámci jejich činnosti základní nabídku volnočasových zájmových kroužků.

2. Technologický a sociální rozvoj rozšiřují přístup k důstojné práci.

2.1 Trh práce vykazuje na celostátní i regionální úrovni nižší strukturální nerovnováhy, zmírňuje se polarizace trhu práce i její společenské dopady.

Doporučení

- i. Podpořit vznik podnikových fondů určených pro rekvalifikace a další potřebné změny v oblastech

výroby i služeb vznikající v důsledku digitalizace. (MPSV)

- ii. Informovat o všestranných přínosech práce z domova (zvýšení dostupnosti práce z venkovských oblastí, omezení vynucené mobility ad.) a sdílet příklady dobré praxe v této oblasti za současného rozvoje a sdílení veřejných služeb v území. (zaměstnavatelé, odborové svazy, MPSV)

2.2 Přístup k důstojné práci se rozšiřuje i pro skupiny, které jsou na trhu práce dosud znevýhodněné – rodiče na rodičovské dovolené, osoby se zdravotním postižením (OZP) nebo osoby starší 50 let.

Doporučení

- i. Rozšířit systematicky časovou dostupnost zařízení zřizovaných veřejnou správou a poskytujících péči o děti tak, aby uspokojila poptávku rodičů pracujících na směny nebo v atypických formách zaměstnání. Jde jednak o dostupnost předškolních zařízení, ale především školních družin. V případě dnů pracovního klidu (víkendů a svátků) zvážit podporu zapojení mimoškolních zařízení vykonávajících podobné funkce (např. Dům dětí a mládeže apod.). (MŠMT, MPSV)

2.3 S obecnou mírou nezaměstnanosti se zároveň snižuje i podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti.

Doporučení

- i. Posilovat propojení penitenciární a postpenitenciární péče za účelem zvýšení uplatnitelnosti osob po výkonu trestu odnětí svobody na trhu práce prostřednictvím intenzivní spolupráce s Úřadem práce dle schválených Memorand o spolupráci, pobytového programu probačního domu a podporou sociálního a společensky odpovědného podnikání. (MSP, MPSV)

2.4 Minimalizuje se míra prekarizace a nedobrovolné flexibilizace práce, a to i u činností vykonávaných prostřednictvím ekonomiky platforem a jiných nových atypických forem práce.

Doporučení

- i. Nalézt nové mechanismy redukce nedůstojných a nestabilních forem práce a efektivní pracovněprávní ochrany zaměstnance u nových pracovních míst vytvořených procesem digitalizace – mj. u flexibilních atypických forem práce vykonávaných prostřednictvím sdílené ekonomiky. (MPSV)
- ii. Zamezovat zneužívání a nadužívání zaměstnávání prostřednictvím zprostředkovatelských subjektů (např. agenturní zaměstnávání, řetězení subdodavatelů apod.) tam, kde se dostává do rozporu s ochranou zaměstnanců těchto zprostředkovatelských subjektů, s požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a s potřebou zajistit náležitě fungování trhu práce.
- iii. Intenzivně podporovat osvětu o rizicích, která přinášejí flexibilní formy práce z hlediska dodržování pracovněprávní ochrany. (MPSV)
- iv. Zahájit odbornou debatu o změnách práva bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, aby příslušné předpisy zahrnovaly prevenci nových rizik vyplývajících z rozvoje digitálních technologií. (MPSV, MZd)

2.5 Imigrační a integrační politika klade důraz na přilákání kvalifikovaných cizinců a cizinek a posiluje diverzitu pracovních sil významnou pro inovace. Veřejné politiky také podporují návrat českých občanů a občerek ze zahraničí.

Doporučení

- i. Podporovat vzdělání dětí cizinců a občanů ČR, kteří se vracejí z dlouhodobého pobytu v zahraničí zpět do ČR. (MŠMT, MV)
- ii. Zlepšit systémovou predikci migračních potřeb ČR na základě modelování vývoje trhu práce a poptávky po zahraničních kvalifikovaných pracovnících. (MPSV, MZd)
- iii. Podporovat a rozšířit nabídky kurzů češtiny pro cizince (jak ze třetích zemí, tak i zemí EU) a děti občanů

- ČR, kteří se vrací z dlouhodobého pobytu v zahraničí. (MŠMT, MV)
- iv. Využívat pracovní skupiny pro vyhodnocování a průběžnou evaluaci vývoje imigrace kvalifikované pracovní síly. Platformy by se měly skládat ze zástupců státní správy (MPSV, MV, MŠMT, MZd, MPO, ČSÚ), samosprávy (SMO ČR a SMS) a neziskového sektoru a vývoj pravidelně konzultovat se sociálními partnery (odbory a zástupci zaměstnavatelů), zástupci jednotlivých relevantních společností z oblasti průmyslu a obchodu i akademické sféry vědy a vysokých škol. (MPSV, MV, ČSÚ, MŠMT, MZd, MZV, MPO)
  - v. Zvýšit úroveň veřejných služeb pro cizince prostřednictvím elektronizace úředního styku. Zlepšit jejich profesní vzdělávání tak, aby se zlepšily jejich jazykové dovednosti. (MV, MF)

3. Strukturální nerovnosti ve společnosti jsou nízké.

3.1 Dlouhodobě se snižuje podíl osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením.

Doporučení

- i. Zaměřit komplexní podporu na děti a mladé dospělé z domácností sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených tak, aby došlo k maximalizaci rovných podmínek pro jejich vzdělávání na základních a středních školách i následně pro získání pracovního uplatnění. Monitorovat předčasné odchody ze vzdělávání, nastavovat preventivní opatření systémového charakteru na národní úrovni a implementačního charakteru na úrovni školy. (MPSV, MŠMT)
- ii. Eliminovat nekalé praktiky v oblasti exekucí. (MSP, MV)

3.2 Snižuje se příjmová nerovnost a je kladen důraz na udržení silné střední vrstvy.

3.3 Snižuje se genderová nerovnost.

Doporučení

- i. Podporovat aktivně projekty integrace znevýhodněných skupin na trhu práce (v rámci výzev Evropskou sociálního fondu), které zároveň aktivně bojují proti stávající horizontální a vertikální segregaci na trhu práce. (MPSV, ÚV)

3.4 Je zajištěn rovný přístup k osobám ohroženým diskriminací na základě pohlaví, věku, péče o závislé osoby, zdravotního postižení, etnicity, národnosti, sexuální orientace, vyznání nebo světonázoru. Zvláštní důraz je kladen na předcházení vícečetné diskriminaci.

Doporučení

- i. Zvyšovat povědomí v oblasti lidských práv (včetně lidských práv žen a rovnosti pohlaví) podporou kontinuálního a široce dostupného vzdělávání v rámci celoživotního učení. (ÚV, MŠMT, MSPV)
- ii. Zavést systémovou podporu programů zaměřených na zvyšování citlivosti veřejnosti vůči projevům nerovnosti, diskriminace a nenávistných projevů. (MPSV, ÚV)

4. Vzdělávání rozvíjí individuální potenciál jedinců a jejich schopnost zvládat i ovlivňovat změny a podporuje soudržnou společnost orientovanou na udržitelný rozvoj.

4.1 Vzdělávací systém je inkluzivní a vzájemně prostupný, neselektuje žáky a žákyně v útlém věku na talentované a netalentované a omezuje závislost vzdělávacích drah a výsledků na jejich

socioekonomickém zázemí.

Doporučení

- i. Zajistit a všestranně podporovat a rozvíjet základní spolupráci rodiny a školy a větší participaci rodičů na vzdělávání svých dětí. *(zřizovatelé škol)*

4.2 Systém vzdělávání podporuje učitele, učitelky a další vzdělavatele, aby ve vzdělávání dokázali přinášet potřebné změny a převzít roli průvodců účastníků vzdělávání v měnícím se světě. Je otevřený intenzivnímu kontaktu s reálným světem a zapojuje všechny aktéry ve vzdělávání.

4.3 Vzdělávání zajišťuje každému přístup k rozvoji přenositelných kompetencí, potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život. Systém zahrnuje přiměřený všeobecný základ nezbytný pro další vzdělávání, zapojení do společnosti i pro porozumění vzájemné provázanosti současného světa.

Doporučení

- i. Zaměřit pozornost na aktivní, aktivizační a participativní metody vzdělávání již při studiu na pedagogických fakultách, při DVPP, v rámci evaluace a sebeevaluace škol a při realizaci projektů ESF. *(vysoké školy, zřizovatelé škol)*
- ii. Zajistit a všestranně podporovat a rozvíjet základní spolupráci rodiny a školy a větší participaci rodičů na vzdělávání svých dětí. *(zřizovatelé škol)*

4.4 Systém celoživotního vzdělávání je veřejně garantovaný a široce dostupný: Zaměřuje se jak na profesní vzdělávání, tak i na vzdělávání v oblasti přenositelných dovedností.

Doporučení

- i. Zasadit se o široce dostupné vzdělávací možnosti v základních dovednostech (včetně mj. finanční a ICT gramotnosti) pro občany, primárně se zaměřující na starší a nízko kvalifikované. *(MPSV, MŠMT)*
- ii. Zvýšit financování kulturních institucí/organizací zajišťujících kulturně výchovnou činnost (knihoven, muzeí a dalších institucí). *(MK, MF)*

5. Zdraví všech skupin obyvatel se zlepšuje.

5.1 Zvyšuje se délka života ve zdraví u všech skupin obyvatel České republiky.

5.2 Snižují se vlivy způsobující nerovnosti v oblasti zdraví.

Doporučení

- i. Zohlednit specifický cíl při přípravě regionálních strategických a koncepčních dokumentů. *(MMR, kraje, obce)*

5.3 Systém veřejného zdravotnictví je stabilní, všeobecně dostupný co do kvality i kapacity a současně se rozvíjí odpovídající profesní struktura. Věkový průměr lékařského i nelékařského personálu se snižuje a zlepšuje se ohodnocení všech pracovníků ve zdravotnictví.

Doporučení

- i. Ve strategickém dokumentu věnovaném zlepšení úrovně primární péče se zaměřit na stabilizaci

dostupnosti zdravotnických služeb. (MZd)

5.4 Zdravý životní styl je podporován prostřednictvím vyšších veřejných výdajů s důrazem na primární prevenci nemocí a podporu zdraví v průběhu celého života.

Doporučení

- i. Realizovat ve všech veřejných základních školách třetí hodinu tělesné výchovy nebo zdravotní tělesné výchovy týdně. Realizovat aktivity spojené se zdravým životním stylem a přirozeným pohybem vytvářením podmínek pro ně během vyučování (mj. vybavením škol cvičebními prvky a zpřístupnění těchto prostor dětem během dne a jejich volna). (MŠMT)
- ii. Metodicky a finančně podporovat vytváření a zavádění akčních plánů čisté a udržitelné mobility. (MD, MMR)
- iii. Zohlednit specifické cíle při přípravě regionálních strategií (urbánní rozvoj, rozvoj municipalit, plánování dopravy, volnočasové aktivity apod.) (kraje)

5.5 Snižuje se konzumace návykových látek i zátěž obyvatel zdravotně rizikovými látkami a hlukem prostřednictvím lepší kvality životního prostředí. Příslušné limity škodlivých látek a hluku nejsou překračovány.

Doporučení

- i. V maximální možné míře zohledňovat imisní situaci v zájmovém území při vydávání integrovaných povolení podle zákona č.76/2002 Sb., o integrované prevenci. (MŽP)
- ii. Lépe uplatňovat Metodické doporučení Hlavního hygienika ČR – Zásady a postupy posuzování vlivů na veřejné zdraví v procesu EIA (2015). (MZd, MD)

6. Vyšší veřejné investice podporují klíčové funkce kultury a rovný přístup ke kultuře a kreativitě.

6.1 Do oblasti kultury směřují vyšší veřejné výdaje a posilují se možnosti dlouhodobého finančního plánování kulturních organizací.

Doporučení

- i. Zvážit zavedení víceletých rozpočtů za účelem posílení možnosti dlouhodobějšího finančního plánování pro kulturní organizace. (MK)

6.2 Podle potřeb měnící se společnosti je systémově podporován rozvoj i zakládání nových kulturních organizací.

6.3 Kulturní a kreativní průmysly jsou podporovány jako příležitost pro rozvoj ekonomiky.

Doporučení

- i. Posílit synergie péče o památky s podporou cestovního ruchu a místního rozvoje – ve spolupráci MK s MMR (včetně státní příspěvkové organizace CzechTourism), kraji a místními vysokými školami. Vzhledem k zvažovanému přesunu agendy cestovního ruchu na MK analyzovat posílení dosavadní spolupráce. (MK, MMR, kraje)
- ii. Navrhnout meziresortní a institucionální nástroje podpory konkurenceschopnosti kulturních a kreativních odvětví (mj. vytvoření pracovní skupinu napříč rezorty zahrnující i zástupců KKP nebo

centrální agentury/kanceláře na zvyšování povědomí o KKP a poskytování informací/konzultací ohledně programů jejich podpory). (MK, MPO)

- iii. V muzeích a knihovnách zaměřených na uchování kulturních statků dokládajících kreativitu vytvořit helpdesk pro podnikatele včetně adekvátní systémové a aplikační podpory. (MK, MPO)
- iv. Zajistit zázemí pro KKP v podobě hmotné infrastruktury (multifunkční prostory, kreativní centra, taneční a hudební domy, centra nového cirkusu, galerie, muzea, divadla, koncertní sály), včetně jejich vybavení. Mj. podporovat poskytování zvýhodněných nájmu (např. ateliéry, zkušebny, rezidenční prostory, kluby, studia atd.) a místa pro práci a setkávání, jakými jsou sdílené kanceláře a dílny (huby, coworkingová centra, otevřené dílny, kreativní inkubátory), které slouží mimo jiné i k vzájemné komunikaci, diskusi a provázanosti jednotlivých odvětví.

6.4 Pracovníci v kultuře jsou podporováni metodicky i finančně s cílem zvyšování jejich prestiže a zlepšování podmínek potřebných pro jejich kreativní a motivační roli vůči dalším skupinám společnosti.

2 Hospodářský model

7. Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.

7.1 Domácí části ekonomiky se rozvíjejí.

Doporučení

- i. Podporovat vzdělávání pro podnikání.

7.2 Sektor malých a středních podniků roste.

7.3 Ekonomika se posouvá na vyšší pozice v mezinárodní dělbě práce a v mezinárodním hodnotovém řetězci.

7.4 Zvyšuje se kvalita přímých zahraničních investic v České republice.

8. Česko má dobře fungující instituce pro podporu aplikovaného výzkumu a vývoje a pro identifikaci příležitostí v této oblasti

8.1 Česko má stabilní materiální i personální kapacitu výzkumu a vývoje s odpovídající strukturou a zaměřením, do které jak stát, tak podniky investují dostatečné finanční zdroje.

8.2 Roste inovační aktivita podniků, založená zejména na výsledcích domácího výzkumu a vývoje, a rozsah spolupráce mezi akademickou a podnikatelskou sférou.

Doporučení

- i. Odstraňovat administrativní a byrokratické překážky, které brání vyplácení adekvátních a evropsky konkurenceschopných odměn výzkumným pracovníkům při jejich zapojení do domácích i mezinárodních výzkumných projektů financovaných z veřejných prostředků.

9. Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly

externí náklady, které jejich spotřeba působí.

9.1 Snižují se emise skleníkových plynů a náročnost produktu na tyto emise

9.2 Zvyšuje se podíl oběhového hospodářství na celkovém objemu materiálových toků.

Doporučení

- i. Vytvořit metodiky pro veřejné „zelené zadávání“ s ohledem na vyšší využití druhotných surovin (veřejná sféra by měla jít vzorem). Omezit soutěžení jen na nižší cenu (zejména na úrovni samospráv či v oblasti stavebnictví). (MMR)
- ii. Začleňovat výuku o oběhovém hospodářství do soustavy vzdělávání v rámci revize RVP. (MŠMT)
- iii. Provádět osvětové aktivity v oblasti oběhového hospodářství na všech úrovních: jedinci, veřejná správa, vzdělávací zařízení na všech stupních, průmyslové a zaměstnavatelské svazy, asociace, sdružení a další. Podporovat preference výrobků z druhotných surovin, provádět osvětu o významu třídění odpadů a recyklace aj., podporovat opravy, znovu používání či sdílení produktů – realizovat opatření z Programu předcházení vzniku odpadů, aktivity v oblasti prevence vzniku odpadů (metodiky a letáky MŽP).
- iv. Podporovat realizaci cílů Politiky druhotných surovin České republiky a implementačních akčních plánů. V rámci aktualizace Politiky druhotných surovin ČR reagovat na vývoj v oblasti oběhového hospodářství EU. (MPO, MŽP)
- v. Vytvořit podmínky pro posílení prevence vzniku černých skládek.

9.3 Zvyšuje se energetická a materiálová účinnost ekonomiky.

Doporučení

- i. Zpracovat nový zákon o odpadech, který povede k naplnění evropských cílů schválených v Balíčku pro oběhové hospodářství, umožní lidem v obcích pohodlně třídít bioodpad, zvýší skládkovací poplatek a zavede recyklační slevu pro obce dosahující recyklace dle evropských cílů.
- ii. Podporovat energeticky efektivní železniční a veřejnou hromadnou dopravu. (MD ve spolupráci s MMR)

9.4 Využívání domácí zemědělské produkce se zvyšuje a snižuje tak dovoz zemědělských produktů a posiluje se potravinová soběstačnost.

10. Ekonomické aktivity podporuje stabilní a funkční infrastruktura.

10.1 Zachování trvalé státní kontroly nad systémem kritické infrastruktury a rozvíjení systému ochrany kritické infrastruktury.

10.2 Je zajištěno kvalitní dopravní spojení s ekonomickými populačními a dopravními centry Německa, Rakouska a Polska.

10.3 Elektrizací sítě zajišťuje distribuci elektrické energie v požadovaném technickém standardu bez ohledu na strukturu zdrojů.

10.4 Soustavy zásobování tepelnou energií vytvářejí podmínky pro efektivní využití tepla z obnovitelných

a druhotných zdrojů energie dostupných na regionální a místní úrovni.

Doporučení

- i. Navýšit zdanění spotřeby fosilních paliv ve stacionárních zdrojích mimo kombinovanou výrobu elektřiny a tepla v zařízeních nespádajících do systému emisního obchodování na úroveň odpovídající alespoň ceně emisí CO₂ vyplývající z očekávané cenypovolenky.
- ii. Vyčlenit odpovídající prostředky pro stimulaci rekonstrukcí a rozvoje účinných SZT po roce 2020. Využít například mechanismus bezplatného přidělování povolenek na projekty rekonstrukcí s rozvoje účinných SZT.
- iii. Konsolidace dostupných validních statistik SZT tak, aby bylo možné sledovat podíl účinných SZT.

10.5 Zvyšuje se dostupnost vysokorychlostního internetu.

10.6 Navzdory důsledkům změny klimatu stát udržuje vysoký standard vodohospodářských služeb a zároveň zvyšuje jejich dostupnost

Doporučení

- i. Snížit DPH uplatňované na vodné a stočné.

11. Fiskální systém jako předpoklad úspěšného hospodářství je stabilní.

11.1 Střednědobý výhled zachovává rovnováhu příjmů a výdajů a dlouhodobě se sleduje udržitelnost.

Doporučení

- i. Stanovit útvar odpovědný za kontrolu dodržování udržitelného a hospodárneho zadlužení jak v celé ČR, tak na různých úrovních státu a samospráv.
- ii. Vytvořit útvar pro analytickou podporu při stanovování hospodářské politiky ČR včetně vhodné a udržitelné úrovně zadlužení a pro danou oblast institucionalizovat tým odborných poradců.

11.2 Zvyšuje se efektivita vynakládání veřejných prostředků ve vybraných veřejných politikách (zdravotnictví, vzdělávání a další).

Doporučení

- i. Provádět ex-ante a průběžného hodnocení účelnosti vynaložených veřejných zdrojů včetně nastavení sankčního mechanismu.
- ii. Nastavit transparentní kontroly vynaložených veřejných prostředků včetně publikace veřejně dostupných údajů o těchto výdajích

3 Odolné ekosystémy

12. Krajina ČR je pojmána jako komplexní ekosystém a ekosystémové služby poskytují vhodný rámec pro rozvoj lidské společnosti

12.1 Je zpracována politika krajiny a pravidla jejího naplňování, které různé úrovně veřejné správy využívají pro své rozhodování

Doporučení:

- i. Důkladně zvážit formu, obsah a míru podrobnosti nejen výsledného materiálu, ale také procesu jeho přípravy, aby se jednalo o konsensuální, dlouhodobý, průřezový strategický dokument, formulující

systemový rámec přístupů k využívání krajiny.

12.2 Snižuje se podíl orné půdy a roste podíl trvalých travních porostů na zemědělském půdním fondu

Doporučení:

- i. Provádět osvětu k opatření Zatravňování orné půdy z Programu rozvoje venkova 2014-2020 s ohledem na potřebu ochrany půdy před erozí a zachování environmentálně citlivých trvalých travních porostů
- ii. Podporovat monitorovací, osvětovou a výzkumnou činnost ve vztahu k negativním externalitám hospodaření na orné půdě a k hodnotě ekosystémových služeb, poskytovaných travními porosty. (MŽP, MZe)
- iii. V souladu se „Společným pokynem Českého úřadu zeměměřického a katastrálního č.j. ČÚZK-04153/2017-22 a Ministerstva životního prostředí č.j. 21853/ENV/17, 1248/610/17 ze dne 24. března 2017 pro spolupráci katastrálních úřadů a orgánů ochrany zemědělského půdního fondu při revizi katastru nemovitostí“ je nezbytná podpora revize katastru nemovitostí ve vazbě na uvedení evidenčního stavu zemědělské půdy do souladu s fyzickým stavem v krajině, tj. zpřesnění identifikace ploch stávajících trvalých travních porostů a orné půdy, mající zásadní vliv na možnost hodnotit naplňování specifického cíle.

12.3 Významně roste podíl orné půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství

Doporučení:

- i. Zvážit v rámci Společné zemědělské politiky využití Small Farmers Scheme na podporu malých podniků v ekologickém zemědělství. (MZe)

12.4 Zvyšuje se podíl lesní půdy na celkové rozloze ČR

Doporučení:

- i. Zajistit, aby druhové složení nových porostů odpovídalo podmínkám daného stanoviště. Z metod zalesnění je možné využít jak umělou výsadbu, tak i přirozenou obnovu, resp. sukcesi s možností ponechání společenstev samovolnému vývoji.
- ii. Konzultovat záměry zalesňování také z hlediska vizuálních dopadů na pohledové vazby a možných zásahů do cenných krajinných struktur, zejména v krajinných památkových zónách nebo ochranných pásmech kulturních památek či ochranných pásmech památkových území (rezervace, zóny). Ve vybraných územích s cennými archeologickými lokalitami nebo povrchovými doklady historického nakládání s krajinou je nutno rozšíření lesních ploch zvažovat z hlediska možných dopadů na takové kulturní stopy v krajině (viditelnost, vliv kořenových systémů na hmotné kulturní dědictví). (MZe, MŽP, MK)

12.5 Vzroste prostupnost kritických míst na migračních koridorech

Doporučení

12.6 Hodnocení ekosystémových služeb je začleněno do rozhodovacích procesů

Doporučení

- i. Postavit samotné hodnocení na solidních znalostech a aktuálním měření procesů v ekosystémech. Požadavek na optimální znalosti a data se však nesmí stát paralyzující překážkou pro realizaci hodnocení. Celostátní hodnocení ekosystémových služeb by se namísto toho mělo stát příležitostí pro vyjednávání mezi uživateli hodnocení a nalézání konsenzu o přijatelných postupech a metodách. Proces hodnocení by měl mít participativní povahu a díky tomu vytvořit společenský kapitál pro dlouhodobou podporu rozhodování a strategického směřování ochrany a udržitelného využívání

ekosystémů ze strany všech účastníků a uživatelů hodnocení. (MŽP)

13. Česká krajina je pestrá a dochází k obnově biologické rozmanitosti

13.1 Rozmanitost a stabilita biotopů i populací jednotlivých původních druhů rostlin a živočichů se zvyšuje

Doporučení:

- i. Zachovat a nadále finančně dostatečně podporovat územní a druhovou ochranu (péči o biotopy a druhy). (MŽP)
- ii. Sledovat systematicky dopady opatření na biodiverzitu a zlepšit přenos odborných poznatků do praxe. (MŽP, MZe)

13.2 Přírozená obnova člověkem významně pozměněných ekosystémů je běžně užívaným postupem

Doporučení

- i. Vzdělávat odbornou veřejnost v přírodovědných i právních aspektech prosazování přírodě blízké obnovy. (MŽP)
- ii. Monitorovat a vyhodnocovat vývoj stanovišť, na kterých probíhá přírodě blízká obnova. Presentovat příklady dobré praxe. (MŽP)

14. Krajina je adaptována na změnu klimatu a její struktura napomáhá zadržování vody

14.1 Odtok vody z krajiny se významně zpomaluje

Doporučení:

- i. Realizovat komplexní pozemkové úpravy přednostně v územích nejvíce ohrožených dopady změn klimatu, a to s dostatečným důrazem na zvýšení retence vody v krajině (tj. v ploše povodí). (MZe)
- ii. Detailně vyhodnotit možné následky změny klimatu pro vodohospodářskou bilanci vodních zdrojů v jednotlivých, nejvíce ohrožovaných regionech a zpracovat studie opatření, jak deficitu vody (zemědělskému suchu i nedostatku vody – hydrologickému suchu) nejlépe vzdorovat a zranitelnost území omezit. (MZe, MŽP)
- iii. Realizovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) opatření s ohledem na předmět ochrany, resp. v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření. (MŽP)
- iv. Realizovat opatření vyplývající z plánů dílčích povodí, zahrnující mj. revitalizační a renaturační opatření na vodních tocích a podporující i ekologicky orientovanou správu říční sítě ČR. (MZe, MŽP)

14.2 Kvalita povrchových i podzemních vod se zlepšuje

Doporučení

- i. Zaměřit se ve větší míře na realizaci opatření ke snížení vnosu znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod na tzv. plošných zdrojích znečištění (zejména v zemědělství). (MZe, MŽP)
- ii. Realizovat v lokalitách soustavy Natura 2000 a ve zvláště chráněných územích (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP) opatření s ohledem na předmět ochrany, resp. v souladu s plánem péče, zásadami péče nebo souhrnem doporučených opatření. (MŽP)

15. Půdy jsou chráněny před degradací a potenciál krajiny je v maximální možné míře

využíván k zachycování a ukládání uhlíku

15.1 Obsah organické hmoty v půdě a struktura půdy odpovídají přirozenému stavu daného půdního typu

Doporučení

- i. Provádět výpočet bilance organických látek je přitom vhodné nejen pro jednotlivé pozemky, ale také pro celý zemědělský podnik ke komplexnímu hodnocení agrární krajiny. Zadávat dat do jednotného systému umožní provádět výpočet zcela automaticky. Ke kontrole zájemcům již nyní slouží výpočetní aplikace veřejně dostupná na webovém rozhraní organickahmota.cz. Díky ní může mít uživatel přímou zpětnou vazbu, zda je jím provozovaný způsob hospodaření v pořádku nebo zda je naopak nutné uvažovat o jeho změně. Pokud se udržování vyrovnané bilance POH v budoucnosti stane pro příjemce dotací povinností, pak výsledek lze využít ke kontrole zemědělce, zda celková bilance není v záporných číslech. To značně zjednoduší proces kontroly a zemědělci zároveň budou mít přesnou informaci o situaci na konkrétních pozemcích. (MZe)
- ii. Více zohledňovat environmentální aspekty při stanovování druhové skladby porostů i způsobu jejich obnovy v rámci lesnického hospodaření. (MZe)
- iii. Realizovat protierozní opatření uvedená v kartě specifického cíle „15.2. Snižuje se míra ohrožení půdy vodní a větrnou erozí“. (MZe, MŽP)

15.2 Snižuje se míra ohrožení půdy vodní a větrnou erozí

Doporučení

- i. Pojímat protierozní ochranu zemědělských pozemků komplexně, tedy kromě agrotechnických opatření uplatňovat i organizační a technická protierozní opatření. Stále je potřeba hledat vhodné technologie, které pomohou omezit erozi půdy, a u kterých současně bude splněna i podmínka výnosovosti produkce a ekonomické únosnosti. V tomto směru bude potřebné se zaměřit i na optimalizaci dočasných technických protierozních opatření a jejich zavedení do běžné zemědělské praxe. (MZe)
- ii. Využívat při obnově krajinných prvků a struktur s protierozní funkcí historických zkušeností s krajinným reliéfem na základě dostupných, zejména mapových pramenů. (MZe)
- iii. Základní podmínkou k naplňování specifického cíle je přijetí vyhlášky o ochraně zemědělské půdy před erozí ve smyslu ustanovení § 3 odst. 1 písm.b) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu.
- iv. Analyzovat podpory zavádění agrolesnických systémů v krajině. (MZe, MŽP)

15.3 Druhová skladba vysazovaných lesních porostů odpovídá stanovištním poměrům a brání další degradaci lesních půd

Doporučení

- i. Dopracovat, ověřovat a postupně šířeji uplatňovat spektrum přírodně blízkých způsobů lesního hospodaření, které je charakterizováno pestřejší věkovou, druhovou i prostorovou skladbou přizpůsobenou ekologickým podmínkám a vyšší odolností lesa, a v rámci něhož se v rostoucí míře

uplatňuje přirozená obnova lesa. (MZe)

4 Obce a regiony

16. Veřejné služby v území jsou pro všechny obyvatele lépe dostupné.

16.1 Strategické a územní plánování je na všech úrovních koordinováno.

Doporučení

- i. Finančně podporovat koordinaci strategického a územního plánování – vtělit tento požadavek do existujících finančních zdrojů (MMR – dotace na územní plánování), příp. vytvořit společný finanční nástroj (MMR)

16.2 Jsou stanoveny závazné standardy dostupnosti základních veřejných služeb a jim odpovídající veřejné infrastruktury občanského vybavení, které jsou platné pro veškerou zástavbu.

Doporučení

- i. Zohlednit tuto problematiku v připravované Strategii regionálního rozvoje ČR 21+. (MMR).
- ii. Zapojit do tvorby metodiky dostupnosti veřejných služeb co nejširší spektrum aktérů, zejména obcí a krajů. Tím by mělo být dosaženo toho, aby nové postupy byly administrativně jednoduché a nezatížily samosprávy další administrativou a finančními či organizačními náklady. Před tím, než se standardy stanou závaznými je pilotně otestovat v různých typech území. Po pilotáži by mělo proběhnout vyhodnocení implementace a certifikace metodiky. (MV, obce, kraje)

16.3 Předpoklady pro dostupnost základních veřejných služeb jsou zajištěny již ve fázi územního a strategického plánování.

Doporučení

- i. Na základě zjištěných deficitů by měly obce, případně u záměrů nadmístního významu rovněž kraje, vymezit ve své územně plánovací dokumentaci plochy pro chybějící veřejnou infrastrukturu (pokud nejsou již vymezeny) a dle potřeby podmínit rozvoj souvisejících zastavitelných ploch vybudováním příslušné veřejné infrastruktury. (obce, kraje)

16.4 Postupy strategického a územního plánování jsou koordinovány na úrovni přesahující úroveň jednotlivých obcí.

Doporučení

- i. Zvážit optimalizaci nástrojů strategického a územního plánování přesahují obec např. na úrovni ORP v případě schválení nového zákona o územně správním členění státu (očekáváno po r. 2020), avšak zohlednit při tom skutečnost, že některé nástroje územního plánování (např. územní studie) a strategického plánování (strategie ITI, strategie IPRÚ, strategie CLLD) se tvoří pro jiná území, než jsou územní jednotky.

17. Růst kvality života v jednotlivých municipalitách snižuje regionální nerovnosti.

17.1 Dnešní venkovské a periferní oblasti se nevyliďňují a jejich populace nestárne více než v

urbanizovaných oblastech.

Doporučení

- i. Formou inovativních přístupů a příklady dobré praxe podporovat alternativy srovnatelné s kvalitou života ve městech, např. koordinace zajišťování služeb pro občany (vysokorychlostní internet, soutěže na energie a mobilní tarify pro občany, inovativní postupy pro vlastní energetické zdroje obce i pro občany, taxi pro seniory i pro mladé rodiny).

17.2 Jsou podporovány vysoce kvalifikované pracovní příležitosti v malých a středních podnicích využívajících místní a regionální potenciál.

Doporučení

- i. Podporovat investory, kteří přinášejí investice s vyšší přidanou hodnotou, např. investice do vědy a výzkumu; více titulů pro malé a střední podniky, zajištění infrastruktury pro malé a střední podniky. (*MPO, MMR, kraje*)
- ii. Vytvořit vhodné podmínky k navázání spolupráce malých a středních podniků s VŠ (zejména technické a přírodovědné obory) a výzkumnými organizacemi. (*MŠMT, MPO*)
- iii. Podporovat projekty pro koordinaci vzdělávacích, rekvalifikačních a motivačních programů, jejichž absolvování povede k lepšímu uplatnění osob na trhu práce. (*MŠMT, MPSV, MPO*)

17.3 Jsou podporovány různorodé formy bydlení, především dostupné nájemní bydlení pro všechny segmenty společnosti.

Doporučení

- i. Zavést dotační programy a programy půjček pro obce za účelem výstavby nájemních bytů pro všechny typy obyvatel, zejména však pro sociálně slabé rodiny a jednotlivce. (*MMR*)
- ii. Zvážit daňové úlevy pro investory z řad obcí pro výstavbu těchto nájemních bytů. (*MF*)
- iii. Zjednodušit zákony spojené s územním a stavebním řízením za účelem podpory individuálních stavebníků. (*MMR*)

17.4 Lokální integrované strategie snižují sociální disparity v území, posilují nekonfliktní soužití a zvyšují kvalitu života pro všechny.

Doporučení

- i. Uplatňovat integrovaný přístup při tvorbě strategií jako princip mimo intervence podporované z ESI fondů, tj. mimo urbánní integrované nástroje. (*MMR, obce*)
- ii. Podporovat programy výuky min. češtiny a matematiky pro osoby pouze se základním vzděláním nebo bez něj.
- iii. Pilotně ověřovat navrhovaná opatření.
- iv. Podporovat publikační činnost v odborných médiích, vzdělávací a informační akce a projekty.
- v. Systematicky začlenit participativní a deliberativní přístup do strategického plánování na správním území ORP v oblasti prevence a zvládnutí sociálního vyloučení a územní koheze, zvážit úpravu legislativy v tomto směru.

18. Kvalitní urbánní rozvoj sídelních útvarů je zajištěn.

18.1 Snižuje se zábor zemědělské půdy ve městech i volné krajině. Brownfieldy jsou regenerovány a

revitalizovány.

Doporučení

- i. Zajistit dotace či zvýhodněné půjčky na odstranění ekologických zátěží silně kontaminovaných lokalit, a rovněž fyzicky poškozených lokalit brownfieldů. (*MŽP, MPO, MMR*)
- ii. V rámci podpory budování nových průmyslových zón preferovat průmyslové zóny umístované na plochách brownfieldů.
- iii. V rámci podpory budování nových průmyslových zón nepodmiňovat jejich velikost určením jejich minimální rozlohy, ale vyhodnocením jejich potřebnosti se zohledněním místních podmínek a kapacity území.

18.2 Města jsou přátelská ke všem věkovým a uživatelským skupinám.

Doporučení

- i. Zvážit možnosti podpory pořizování regulačních plánů v dalším období. (*MMR*)
- ii. Finančně podpořit pořádání architektonických a urbanistických soutěží. (*MMR, MF*)
- iii. Realizovat akce (konference, semináře) zaměřené na urbánní rozvoj, ve smyslu např. National Urban Forums. (*MMR*)
- iv. Posilovat environmentálně šetrnou údržbu veřejných prostranství včetně zeleně. (*obce*)
- v. Klást důraz na hledání a vytváření aktivit pro existující veřejná prostranství. (*obce*)
- vi. Především na ORP zavádět institut městského architekta, tedy osoby znalé urbanismu, která pomáhá formovat názor obce při tvorbě územně plánovacích a strategických materiálů. (*obce*)
- vii. Podporovat participaci veřejnosti při přípravě zadání projektů staveb, např. pro stavby veřejných budov nebo projektů na výstavbu či revitalizaci veřejných prostranství. (*obce*)
- viii. Zajistit v rámci územního plánování rozpracování obecnějších dokumentů (zásady územního rozvoje, územní plán) konkrétnějšími, které se více zabývají urbanistickým detailem (územní studie, regulační plány). Těmito nástroji lze podrobněji řešit např. podobu veřejných prostranství, včetně uličního parteru atd. (*obce*)
- ix. Uvést do praxe metodiku TB050MMR001 *Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury* jako jeden z podkladů pro stanovení dostupnosti veřejných služeb a jejich implementace do územního a strategického plánování. (*obce, kraje*)
- x. Posílit osvětu v oblasti přípravy na stárnutí. (*MPSV*)
- xi. Napojením na soutěž Přívětivý úřad zaměřit aktivity na zvýšení kvality veřejné správy a „přátelskosti“ měst k obyvatelům včetně prezentace příkladů dobré praxe. (*MV*)
- xii. Podporovat programy obcí k rozvíjení partnerství. (*MV*)
- xiii. Podporovat sběr dat a tvorbu indikátorů k prostupnosti sídelního prostoru (např. bezbariérovost veřejných budov, silničních přechodů, dostupnosti zastávek MHD ve městech atp.).

18.3 Obce běžně plánují rozvoj společně s veřejností.

Doporučení

- i. Posílit propagaci příkladů dobré praxe participace veřejnosti při přípravě strategií, koncepcí a plánů. (*kraje, obce, MV, MMR, MŽP*)⁴
- ii. Metodicky podporovat udržitelný rozvoj obcí prostřednictvím participativního plánování. (*MŽP, MMR*)

19. Města a obce omezila emise skleníkových plynů a adaptovala se na negativní dopady

změny klimatu.

19.1 Obce III. stupně předcházejí dopadům změny klimatu a jsou schopny se jim přizpůsobit.

Doporučení

- i. Podporovat pořizování, případně aktualizace územních studií krajiny i v programovém období 2021-2027. (*MMR, ORP*)
- ii. Pro vyhodnocení využít informační systém Databáze strategií, včetně vytvoření jednoduchého hodnocení stávajících deskriptorů ve vztahu ke klimatické změně. (*MMR*)

19.2 Snižuje se počet a intenzita městských tepelných ostrovů.

Doporučení

- i. Zlepšovat nakládání se srážkovými vodami i v urbanizovaných oblastech, zejména upravit pravidla pro povolování, stavbu a kontrolu zařízení pro hospodaření se srážkovými vodami, zrušení výjimek ze zpoplatnění srážkových vod, zajistit dotační podporu apod. Problém je třeba řešit ve vazbě na územní plánování (viz též SpC 14.1). (*MZe*)
- ii. V územním plánování zohlednit změnu klimatu a mírnit její dopady v urbanizovaných oblastech, zejména zvyšovat ekologickou stabilitu, regulovat zahušťování zástavby a upravovat podmínky nové výstavby. (*obce*)

19.3 Všechny nově dokončené budovy se řadí do energetické třídy A. Existující budovy se postupně renovují minimálně na úroveň energetické třídy C.

Doporučení

19.4 Zvyšuje se podíl veřejné zeleně v městských aglomeracích.

Doporučení

19.5 Významně roste délka cyklostezek a komunikací vhodných pro cyklisty a cyklistky.

19.6 Významně se zvyšuje počet bezemisních a nízkoemisních vozidel.

Doporučení

- i. Ve velkých městech zavést veřejně garantované systémy pro sdílení aut a jízdních kol (tzv. carsharing a tzv. bikesharing). (*MD, obce*)
- ii. Zvýšit hustotu umístění čerpacích stanic na plyn i dobíjecích stanic tak, aby byly v každém i menším městě.
- iii. Využívat malovýrobce elektřiny ze střešních instalací pro kumulaci elektřiny v bateriích elektrovozidel (*MPO, MMR*).
- iv. Vybavovat vozový park vozidly čisté mobility u státní správy, samosprávy i státních podniků.
- v. Je žádoucí, aby dobíjecí stanice u parkovacích míst byly organickou součástí výstavby budov.
- vi. V nastavení daní a poplatků zohlednit výrazně nižší externí škody na zdraví i náklady na zdravotnictví u

čistých pohonů.

vii. Zvážit vyšší zdanění a vyřazení z oběhu emisně nevyhovující benzinových a dieselových vozidel.

19.7 Klesá množství skládkovaného komunálního odpadu.

20. Územní veřejná správa cíleně využívá nástroje pro udržitelný rozvoj municipalit.

20.1 Ústřední státní správa metodicky podporuje a rozvíjí nástroje udržitelného rozvoje municipalit.

20.2 Územní veřejná správa má dostatečné institucionální kapacity pro výkon agendy udržitelného rozvoje.

Doporučení

- i. Koordinovat finanční a metodické podpory výkonu agendy UR v ÚSC. (*MŽP, MMR, MV*)
- ii. Aktivně podporovat řízení kvality z úrovně gestorů aktivit.
- iii. Realizovat vzdělávací aktivity pro realizátory a nové zájemce o nástroje řízení a zvyšování kvality veřejné správy v oblasti udržitelného rozvoje za účelem růstu kompetencí jejich zaměstnanců. (*MV, MŽP, MMR*)
- iv. Podporovat sdílení dobré praxe (konference, weby, propagační brožury). (*MV, MMR, MŽP, ÚSC*)
- v. Zvážit, ve spolupráci s gestory nástrojů řízení a zvyšování kvality na úrovni státu, úpravu nastavení výzev v OPZ zaměřených na řízení a zvyšování kvality tak, aby byly dostupné pro co nejširší spektrum ÚSC. (*MPSV, MV, MMR, MŽP*).

20.3 Zvýší se počet i kvalita realizátorů místní Agendy 21.

Doporučení

- i. Vytvořit komunikační strategii MA21 zahrnující osvětové aktivity ve vztahu k ÚSC. (*MŽP*)
- ii. Vytvořit státem garantovaný bezplatný systém vzdělávání k udržitelnému rozvoji pro všechny cílové skupiny. (*MŽP, MMR*)
- iii. Finančně podporovat realizaci MA 21 v území. (*MŽP, MPSV*)
- iv. Metodicky s garancí státu podporovat realizaci MA 21 v území relevantní ministerstva (zastoupená v PS MA21). (*MŽP, MMR, relevantní ministerstva zastoupená v PS MA21*)
- v. Podporovat sdílení dobré praxe.

5 Globální rozvoj

21. Česká republika aktivně a s důrazem na národní priority spoluutváří prostředí podporující udržitelný rozvoj na globální úrovni a na úrovni Evropské unie.

21.1 Česká republika prosazuje globální implementaci mezinárodních závazků v oblasti udržitelného rozvoje, jejich implementaci na úrovni Evropské unie i jejich promítnutí do činnosti mezinárodních organizací a sama tyto závazky plní.

21.2 Česká republika na globální i na úrovni Evropské unie podporuje naplnění Cílů udržitelného rozvoje a specificky Cíle č. 16 Mír, spravedlnost a silné instituce.

21.3 Česká republika posiluje svou přidanou hodnotu pro působení v mezinárodních organizacích a Evropské unii.

22. Posílením koherence vnitřních politik s vnějším dopadem podporuje Česká republika globální

udržitelný rozvoj.

22.1 Česká republika průběžně promítá do koncepčních dokumentů a nástrojů vnějších politik přijaté mezinárodní závazky a národní priority v oblasti udržitelného rozvoje.

Doporučení

- i. Posilovat analytické, monitorovací a institucionální kapacity pro zajištění koherence politik pro udržitelný rozvoj.
- ii. Využívat stávající a podporovat nové mechanismy monitoringu a evaluace dílčích strategií za využití nezávislých programových a projektových evaluací a využití zjištění NKÚ.

22.2 Česká republika aktivně buduje institucionální kapacity pro sledování koherence vnitřních politik s vnějším dopadem a omezuje jejich negativní vliv na globální směřování k udržitelnému rozvoji.

Doporučení

- i. Posilovat analytické, monitorovací a institucionální kapacity pro zajištění koherence politik pro udržitelný rozvoj
- ii. Zvyšovat povědomí o problematice koherence politik ve veřejné správě, občanské společnosti a u veřejnosti
- iii. Pravidelně zapojovat relevantní aktéry napříč sektory do přípravy koncepčních a strategických dokumentů a zajistit koordinovaný přístup v souladu s cíli zahraniční rozvojové spolupráce ČR
- iv. Posílit spolupráci mezi jednotlivými poradními orgány vlády v oblasti udržitelného rozvoje
- v. Zajistit vertikální koherenci mezi národní a územní úrovní prostřednictvím aplikování doporučení z implementačního dokumentu ke Strategickému rámci Česká republika 2030 při zpracování strategických a koncepčních dokumentů

22.3 Česká republika aktivně prosazuje sledování a naplňování koherence politik na úrovni Evropské unie, ve vnějších politikách Evropské unie a na globální úrovni.

6 Dobré vládnutí

23. Tvůrci a tvůrkyně veřejných politik mají znalosti a dovednosti, které jim umožňují plnohodnotnou účast ve veřejné rozpravě.

23.1 Systém vzdělávání zaměstnanců a zaměstnankyň veřejné správy reálně rozvine koncepční uvažování a zprostředkuje nejnovější vědecké poznatky, kontakt se zkušenostmi z jiných zemí a vzhled do způsobu, jak s těmito poznatky kriticky pracovat.

Doporučení

- i. Zmapovat reálný stav vzdělávacích aktivit ve veřejné správě. (MV)
- ii. Vytvořit funkční systém, který by byl schopen zaměstnancům veřejné správy, včetně bezpečnostních sborů, doporučovat kvalitní a v mezinárodním kontextu aktuální vzdělávání, vhodné z hlediska účelu jejich práce a pomáhat jim dobře formulovat jejich vzdělávací potřeby.
- iii. Zajistit trvalý přístup veřejné správy do plnotextových akademických databází (typu EBSCO, JSTOR, ProQuest, Wiley Online Library, Springer, Taylor & Francis atd.), který by zaměstnancům veřejné správy umožnil sledovat aktuální odbornou debatu a zároveň sloužil jako jeden ze zdrojů systematického

přehledu poznatků/politik založených na dostupných znalostech.

23.2 Systém vzdělávání poskytovaný veřejnými vzdělávacími institucemi zajistí rozvoj participativních a deliberativních dovedností občanů a občanek.

23.3 Státní systém podpory orientovaného a aplikovaného výzkumu zajistí soustavný příliv poznatků a inovací demokratičnosti a dlouhodobé efektivity vládnutí.

Doporučení

- i. Vytvořit ve veřejné správě síť „knowledge brokers“, tj. lidí, kteří jsou schopni zprostředkovávat vědecké poznatky veřejné správě a současně potřeby veřejné správy vědeckým institucím. „Překládat“ jazyk a procesní postupy vědy do jazyka a procesů veřejné správy a naopak, obecně spojovat vědu a tvorbu politik. Nemusí jít o speciální pozici, ale jde o to, aby tu byli lidé, kteří tuto roli budou plnit, měli prostor k tomu, aby ji plnili a měli nástroje k tomu, aby ji plnili.
- ii. Podporovat „praktikující akademiky“ (zaměstnance paralelně působící v akademické sféře a výzkumu i veřejné správě při převádění znalostí do praxe) systémovými opatřeními jak ve veřejné správě, tak v akademické sféře (zejména v prostředí vysokých škol).

24. Veřejné politiky jsou soudržné ve vztahu k cílům strategického rámce Česká republika 2030.

24.1 Veřejná správa na všech úrovních bude mít dostatečnou institucionální kapacitu k vytváření soudržných politik (kompetence, personál, finanční prostředky, komunikační kanály ap.).

Doporučení

- i. Experimentálně ověřit koherenci politik z hlediska příjemců na vybraných tématech ČR 2030.
- ii. Strategická práce v tvorbě a implementaci politiky zajistí přístup po stránce obsahové dlouhodobý, proaktivní a synoptický (sledující více paralelně probíhajících jevů). Po stránce procesní přístup participativní jak ve svých vstupech (tvorba strategických dokumentů za účasti více aktérů), tak ve svých výstupech (vtahování aktérů do implementace strategií vč. jejich vyhodnocování). Těmto úkolům je třeba uzpůsobit organizační řešení, kompetence, personál, finanční prostředky, komunikační kanály apod.
- iii. Inspirovat se možnostmi, které pro fungování organizací veřejné správy nabízí systémové myšlení (Systems Thinking). Není přitom nutná fixace na konkrétní metodu.
- iv. Kapacitu je třeba posuzovat nejen na úrovni centrální, ale také na úrovni nejnižší, na úrovni výkonných útvarů (pracovníků, kteří jsou v přímém styku s klienty, např. úředníci na přepážkách či terénní pracovníci v sociálních službách), kde se má vliv zvýšené kapacity projevit výstupem a kde je ho možno také bezprostředně pozorovat (nebo nepozorovat).

24.2 Veřejné politiky budou brát ohled na dlouhodobé dopady a instituce veřejné správy budou tyto dopady sledovat v rámci vlastních strategických materiálů.

Doporučení

- i. Strategické dokumenty založit na dostupných znalostech, datech a informacích, dále musí vymezit řešené problémy vč. hodnotového kontextu a vysvětlit, jakým způsobem se budou tyto problémy v souladu se strategickým materiálem řešit (tzv. teorie změny).
- ii. Provázat strategickou práci / strategické dokumenty s rozpočtováním.
- iii. Strategické dokumenty by měly určovat hlavně smysl aktivit, účel, avšak pokud možno neomezovat škálu aktivit vedoucích k danému účelu. Všude, kde to bude účelné, by měly strategické dokumenty

přenášet rozhodovacích pravomoci a zároveň odpovědnosti za své naplnění na nižší úrovně/výkonné orgány/liniové pracovníky.

- iv. Přípravě strategických dokumentů a práci s nimi – jak v případě státní správy, tak samosprávy - dát charakter participativní, otevřený občanské a odborné veřejnosti.
- v. Strategické dokumenty ve veřejné správě navzájem provázat, se střešní úlohou ČR 2030.
- vi. Naplňování strategických materiálů vyhodnocovat, tedy posuzovat, zda bylo dosaženo cílů, které formulovaly.

24.3 Veřejné politiky budou založeny na dostupných znalostech a budou systematicky posuzovány předem s ohledem na možné dopady na příjemce a dopady na jiné oblasti než oblast primárního zájmu.

Doporučení

- i. Na dobrovolné bázi rozšířit hodnocení dopadů navrhované regulace na návrhy obou komor Parlamentu ČR a krajské legislativní iniciativy. Provádět to ve spolupráci s orgány zákonodárných sborů (vedení PSP a Senátu, poslanecké kluby) a odborným zázemím parlamentu (Parlamentní institut); ve formě uzpůsobené parlamentnímu prostředí. Vytvořit k tomu účelu dostatečnou institucionální kapacitu a nabídnout spolupráci nově ustanovovaným politickým institutům (viz *Zákon č. 302/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*).
- ii. Zvážit vytvoření a zavedení Strategic Impact Assessment jako kombinace metodického a obsahového hodnocení dopadu navržených strategických dokumentů. Podmínkou je však ex ante důkladné hodnocení racionality a dopadů zavedení takového nástroje a jeho pilotní otestování.

24.4 Veřejné politiky budou systematicky vyhodnocovány zpětně (ex-post evaluace).

Doporučení

- i. Systém evaluací rozšířit z hodnocení konkrétní legislativy, nebo strategie (klasické ex-post evaluace) směrem k průběžnému hodnocení souhrnného účinku různých politik/celého regulačního rámce na určitou oblast. Tímto způsobem výhledově upravit *Mechanismus systematického přezkumu právních předpisů (ex-post RIA)*.

25. Tvůrci a tvůrkyně veřejných politik mají kvalitní a snadno dostupná data a informace pro potřeby rozhodování.

25.1 Uvnitř veřejné správy se dále rozvine systém sběru a sdílení dat a informací, které umožňují analýzu problémů, tvorbu variant a odhad dopadů.

Doporučení

- i. Veřejná správa bude sbírat zejména taková data a informace, která umožňují posoudit dopad systémů veřejných služeb, produktů a obecně opatření na kvalitu života v ČR, resp. která umožňují vyhodnocovat prováděné veřejné politiky. Dlouhodobý sběr dat a informací provázat se strategickými záměry organizací veřejné správy.

25.2 Data a informace veřejné správy budou dostupné takovou cestou, která je z hlediska občanů a občanek nejpohodlnější.

Doporučení

- i. Data a informace veřejné správy poskytovaná veřejnosti učinit ve zvýšené míře dostupnými v podobě,

kteřá umožňuje další práci („open data“ a „linked data“).

- ii. Sledovat podíl osob využívajících ke komunikaci internet na počtu osob, kteří v posledních 12 měsících komunikovali s veřejnou správou jakoukoli cestou. (MV, ČSÚ)

25.3 Bude rozvinut systém výměny zkušeností mezi vyššími a nižšími úrovněmi veřejné správy, mezi různými sektory vládnutí a mezi českou veřejnou správou a veřejnými správami v zahraničí.

Doporučení

- i. Zvážit systém krátkodobých stáží (3-5 dní) pro zaměstnance veřejné správy určených ke sdílení zkušeností z procesu výkonu agendy. Základem by mohly být stáže mezi organizacemi, které jsou navzájem příjemci svých výstupů, nebo které vykonávají tutéž agendu na různých úrovních. Vhodnou formou je „stínování“ pracovního dne.
- ii. Zvážit možnosti dalších pozitivních motivací pro zaměstnance ve státní službě k absolvování podporovaných studijních pobytů a zahraničních stáží v institucích EU (např. ve formě finanční ohodnocení, kariérního postupu apod.).
- iii. V rámci kariérního řádu zvážit zohlednění zkušeností nabytých v mezinárodním prostředí (např. absolvování stáže) v oblasti vykonávané agendy. Tyto zkušenosti mohou být získány i předtím, než zájemce nastoupil do veřejné správy.

26. Inovace v tvorbě veřejných politik jsou progresivním řešením, které zvyšuje demokratičnost a/nebo dlouhodobou efektivitu veřejných politik; takové inovace jsou trvalou součástí fungování veřejné správy na všech úrovních.

26.1 Rozvine se systém podpory inovací v tvorbě veřejných politik.

Doporučení

- i. Zmapovat téma inovací veřejných politik, propojit stávající inovátory, v návaznosti na to začít odstraňovat bariéry, které stojí inovacím v cestě a vytvořit dlouhodobý systém podpory tohoto druhu inovací včetně prostředí experimentálního ověřování inovací (policy lab).
- ii. Vytvářet v institucích veřejné správy kapitoly rozpočtů (např. symbolické 0,5 % rozpočtu), určenou k inovacím veřejných politik a jejich experimentálnímu testování. Pokud bude dobře fungovat systém strategické práce, žádná instituce veřejné správy by neměla mít problém určit jedno či několik málo témat, na jejichž poli chce v horizontu několika příštích let provádět inovace. Pokud by takové aktivitě bránilo jakýmkoli způsobem stávající legislativní uspořádání, je třeba změnit legislativu a zároveň do doby její změny vytvářet inovační kapitoly interně (např. vyčlenit k inovacím část rozpočtové rezervy dané instituce).

26.2 Pilotáže se stanou součástí tvorby veřejných politik všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.

Doporučení

- i. Zakomponovat pilotáže a obecně experimentální testování do procesu tvorby a implementace veřejných politik. Půjnejméněm u zásadních vládních návrhů začít zahrnovat do harmonogramu přípravy čas a kapacitu nutnou k pilotážím a obecně experimentálnímu testování. Proces propojit s hodnocením dopadů regulace (RIA). Výběru politiky k tomuto účelu vhodné („...pravidlem všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné...“) by měla napomáhat dobrá

práce se strategickými materiály. (všechna ministerstva)

26.3 Deliberace veřejných politik budou pravidlem všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné.

Doporučení

- i. Vytvořit takovou metodiku zapojování veřejnosti do přípravy a vyhodnocování veřejných politik, která bude reflektovat aktuální trendy v této oblasti. Její součástí učinit rovněž manuál diskusí ve formátu tzv. miniveřejností, tedy reprezentativních vzorků společnosti, s nimiž je vedena strukturovaná debata. Tuto aktivitu provázat s *Metodikou přípravy veřejných strategií, Obecnými zásadami pro hodnocení dopadů regulace (RIA)* a aktivitami, které v tomto směru bude vyvíjet MV (např. elektronický legislativní proces a jeho dílčí nástroje určené pro veřejnost).
- ii. Zakomponovat deliberace do procesu tvorby, implementace a evaluace veřejných politik. U zásadních vládních návrhů začít zahrnovat do harmonogramu přípravy čas a kapacitu nutnou k deliberacím ve formě tzv. miniveřejností. Proces propojit s hodnocením dopadů regulace (RIA), zvláště s přípravou věcných záměrů zákonů a s evaluacemi vybraných veřejných politik. Výběru politiky k tomuto účelu vhodné („...pravidlem všude tam, kde to bude dle charakteru politiky vhodné...“) by měla napomáhat dobrá práce se strategickými materiály. (všechna ministerstva)

27. Zvýšila se kvalita vládnutí z hlediska příjemců veřejných politik.

27.1 Rozvinou se postupy zvyšující z hlediska občanů a občanek inkluzivitu vládnutí.

Doporučení

- i. Formulovat do roku 2020 hlavní směry zvyšování inkluzivity vládnutí z hlediska občanů a občanek (tzn. stanovit konkrétní cílové skupiny a hierarchii nástrojů demokracie deliberativní, participativní a liberální) a v návaznosti na to navrhnout konkrétní opatření. Provést dříve, než vláda přistoupí k rozhodnutím o změnách ústavních zákonů či formulaci nových ústavních zákonů.

27.2 Rozvinou se postupy zvyšující efektivitu veřejné správy z hlediska občanů/občanek a podnikatelů/podnikatelek a firem.

Doporučení

- i. Elektronizaci veřejné správy musí vždy předcházet rozvaha nad podobou (designem) dané agendy/služby/procesu a případná úprava (re-design). Elektronizací by měly procházet agendy/služby/procesy veřejné správy jen tehdy, je-li to z hlediska příjemců účelné. Standardizace a elektronizace jsou obecně vhodné, je-li míra komplexity veřejné služby nízká; naopak je-li míra komplexity vyšší, je žádoucí zvyšovat kapacitu a prostor k řešení na úrovni výkonných orgánů (front-office, street-level).
- ii. Snahy o snížení administrativní zátěže půjdou nejen ruku v ruce s aktivitami technického rázu (např. rozvoj e-Government), ale měly by být také podnětem k hlubší úvaze, jakými nástroji je možno dlouhodobě měnit vzorce chování tak, aby administrativní zátěž nemusela vznikat.